

Apiterapija kot dejavnost

Petra Bračko,

svetovalka JSSČ za ekonomiko

petra.bracko@czs.si

Apiterapija je veda o tem, kako si z uporabo čebeljih pridelkov pomagati pri krepitvi zdravja ter pri preprečevanju, lajšanju in odpravljanju zdravstvenih tegob. Za apiterapevtske namene so primerni izključno čebelji pridelki sonaravne pridelave, ob upoštevanju doktrine, ki jo je Čebelarstva zveza Slovenije sprejela že leta 2003, ali ob upoštevanju pravil ekološke pridelave ali biodinamičnega čebelarjenja.

Zaradi edinstvene konstrukcije slovenskega čebelnjaka je prostor za ali nad panji možno uporabljati v apiterapevtske namene, kar v čebelarstvu pomeni dodano ponudbo, s tem pa tudi dodano vrednost. Apiterapevtski čebeljak je sezonske narave in ga je zaradi razvoja čebel, ki je odvisen tudi od zunanjih vremenskih razmer, priporočljivo uporabljati nekje od maja do septembra.

V terapevtskih čebelnjakih se tako lahko ponujajo:

- dihanje panjskega zraka,
- svetovanje glede uporabe čebeljih izdelkov,
- masaže z medom,
- druge metode apiterapije.

Komentar Nike Poslek, Mr. Bee čebelarstvo: »Naš apičebeljak se nahaja na bolj turistični lokaciji, tako da gostje, ki tam prespijo, večinoma naročijo kakšno medeno masažo za sprostitvev ali za uživanje. Veliko je tudi nakupov darilnih bonov, npr. za kakšne praznike. Apiterapijo z aerosolom pa navadno poskusijo tisti, ki imajo težave z dihali; če jim ustreza, pridejo na to terapijo večkrat.«

Danes, v času sodobne medicine, dojemamo apiterapijo kot **dopolnitev akademski medicini** in kot širši pojem obsega preventivo, terapijo, kurativo in rehabilitacijo. V slovenskih bolnišnicah tako denimo pri zdravljenju kroničnih kožnih razjed in ran uporabljajo med v obliki medenih oblog, ki se uporabljajo kot obloge za zdravljenje različnih vrst ran, med drugim kirurške rane, opekline, diabetične rane in okužbe. Sicer so si ljudje pri zdravljenju s čebeljimi pridelki pomagali že pred tisočletji, vse od egipčanske, grške, babilonske, kitajske in indijske civilizacije. Začetnik moderne apiterapije na Slovenskem je bil dr. Filip Terč (1844–1917), zdravnik in čebelar, ki se

Mr. Bee apičebeljak se uporablja za namen apiterapije z aerosolom ter medeno masažo.

je sistematično ukvarjal z uporabo čebeljih pikov kot zdravilom za revmatizem. Njegov rojstni dan, 30. marec, obeležujemo kot **svetovni dan apiterapije**.

Apiterapevt je oseba, ki je zaključila ustrezen, standardiziran sistem izobraževanja. Ljudem svetuje pri uporabi čebeljih pridelkov in izdelkov za ohranjanje in krepitev zdravja, lahko izvaja masažo z medom, strankam omogoča sproščanje z zrakom iz panja, izdeluje razne pripravke in nudi druge metode apiterapije. Z letošnjim letom je v Sloveniji dokončno urejen tudi status nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) apiterapevt/ka, kar pomeni uradno priznan poklic. Po najnovejših podatkih Državnega izpitnega centra imamo v Sloveniji trenutno 92 apiterapevtov z nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK).

Medena masaža in sproščanje s panjskim zrakom

Za opravljanje medene masaže in sproščanje s panjskim zrakom je treba registrirati dejavnost **SKD 96.040 Dejavnosti za nego telesa**, pri čemer mora tako pri medeni masaži v čebelnjaku kot pri sproščanju s panjskim zrakom biti zagotovljena zaščita pred čebelami. Medena masaža se opravlja v skladu s predpisom, ki ureja minimalne sanitarno-zdravstvene pogoje za opravljanje dejavnosti higienske nege in drugih podobnih dejavnosti. Sproščanje s panjskim zrakom se opravlja v čebelnjaku. Če se pri sproščanju s panjskim zrakom uporablja maska, se za vsako osebo uporabi nova maska (50. točka prvega odstavka 18. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18)).

Svetovanje o uporabi čebeljih pridelkov in apiterapevtskih pripravkov

Če apiterapevt želi uporabnikom svetovati tudi o uporabi čebeljih pridelkov in pripravkov, potem je treba registrirati še dejavnost **SKD 85.590 Svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov in uporabnikom**

Foto: Nika Postlek

eteričnih olj, kamor spada tudi svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov in izdelkov iz čebeljih pridelkov za krepitev zdravja ter uporabnikom eteričnih olj (6. točka prvega odstavka 21. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18)).

Fizična oseba lahko **apiterapevtsko dejavnost** opravlja v okviru:

- **dopolnilne dejavnosti na kmetiji** ali
- **kot samostojni podjetnik** (»popoldanski« s. p. ali pa samostojna dejavnost s celotnimi prispevki).

Osnovna pogoja za izdajo **dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti** v okviru opravljanja apiterapevtskih storitev sta urejen vpis v Register kmetijskih gospodarstev (št. KMG-MID) in registracija desetih čebeljih panjev. Čebelarju dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti izda upravna enota z odločbo. Upravna enota podatke o izdanem dovoljenju vpiše v Register kmetijskih gospodarstev (RKG), prav tako o izdanem dovoljenju obvesti Finančno upravo Republike (FURS) Slovenije in Agencijo Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Za namen opravljanja dejavnosti se je prav tako priporočljivo posvetovati glede **varstva pri delu in požarne varnosti** s strokovnimi službami, ki to izvajajo, da naredijo celoten načrt namestitve gasilnih aparatov, prve pomoči, potrebne varnostne oznake ipd. Zdravljenje s čebelami in čebeljimi izdelki postaja vse pomembnejše. Po mnogih objavljenih raziskavah in večtisočletnih izkušnjah so se razvile apiterapevtske metode, katerih učinek dokazano učinkuje v preventivi, terapiji, kurativi in rehabilitaciji, kar se skupaj pojmuje kot apimedicina. Splošen napotek pri ukvarjanju z apiterapijo je holistični pristop, torej celostna obravnava posameznega primera, ob upoštevanju priporočil uradne medicine, ki so podprta tako z laboratorijsko kot drugo diagnostiko. ◆

Viri:

Pušnik, Vlado, 2016: *Apiterapija*. Kmečki glas: Ljubljana.

Pušnik, Vlado, 2020: *Apiterapevtski nasveti*. Čebelarska zveza društev: Maribor.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18). št. 57/15 in 36/18).